

# O SCRISOARE PIERDUTĂ

- Caracterizare de personaj -

## I Introducere

Pea de-a doua jumătate a secolului al XIX-lea este caracterizată de o serie de **metamorfoze** sociale, culturale, politice și economice, reflectate și în literatură prin apariția **realismului**, manifestat ca o **reație împotriva ROMANTISMULUI**. Astfel, dacă pentru **romantici** natura reprezintă o **sură de inspirație** transfigurată artistic prin **fantazie**, pentru scriitorii **realiști** natura și întreaga realitate exterioară devin **obiecte de analiză**. **Comediile** lui I. L. Caragiale, deși sunt inspirate din realitatea secolului al XIX-lea aduc în fața spectatorului un univers comic de **eternă actualitate**.

Reprezentative pentru viziunea despre lume a lui I. L. Caragiale sunt particularitățile de construcție ale actantului **Zoe Ibrahanchi** din opera „O scrisoare pierdută”, cu premiera în **1884**, fiind a treia din cele 4 comedii scrise de autor.

## II Cuprins

- statut social, moral, psihologic

Zoe nu se fixează pe **diplmă teatrală**, adică nu se identifică cu **măștile sociale**. Astfel, soția lui Zaharia Ibrahanchi reprezintă un **cas aparte** în literatura română, din moment ce nu vrea să-și schimbze statutul social, moral sau psihologic, fiind pe **diplmă** multiplicită cu cea ce are.



Social, dar este robia lui Zaharia Trahanache, președintele partidului  
cui toate acestea, *linia de personaje* produce o confuzie, fiind trecută  
după Cebățeanul Turmentat. Numele ei este mersat de a *didascalie*  
*externă* („robia ului de mai sus”), iar cititorul își îndreaptă privirea  
spre Ștefan Șipătescu, primul nume prezentat. Astfel, *comicul de*  
*situație* se instaurează încă din aceste indicații menite.

Înlăturarea echilibrului social are repercusiuni în plan *moral*  
*și psihologic*. Ea își exteriorizează trăirile, iar *frica* de a nu-și  
pierde statutul i-o confesează lui Ștefan Șipătescu, în timp ce  
tăria de *caracter* i-o arată lui Căpănescu. Deși este trecută de  
*prima tinerețe*, relația extraconjugală cu prefectul Ștefan Șipătescu  
îi oferă imaginea de femeie atrăgătoare și încă tânără. *Nimeni*  
nu îndrăznește să îi conteste moralitatea, astfel încât *echilibrul*  
*psihologic* pare orignat.

- 1 trăsătură + 2 scene reprezentative

În comedia lui I. L. Caragiale, personajele sunt puternic  
individualizate prin trăsăturile de caracter se met la înălță  
*contrastul dintre aparență și esență*. Ea se evidențiază prin  
*ipocrizie*, trăsătură care o ajută să iasă din situațiile compro-  
mizătoare în care se află.



Un primă recurență negativă ipocriziei actantului Zee este cea din actul 2, care cuprinde distanța dintre *fermie* și *Sipătescu*. Încercând să determine susținerea prefectului pentru candidatura lui Ciabărenescu, protagonistă mimează o *depresiune apocaliptică*. Conștientizând că postura de victimă nu îl impresionase pe Sipătescu, Zee revine la un *santaj* în care îi amintește prefectului că dobândirea posibilii sale influențe la datarea lui Zăbăria Trahanache, nobilul ei. După ce a numește „*fermie neleguă*”, Sipătescu îi *se supune*, la chiar accepta să-i comunice personal lui Ciabărenescu nara decizie politică - „*Primărie este deputat*”.

Un altă recurență care sustine această tranziție morală a actantului remarcă în *epilogul final*, când trimiterea de la centru se impune în alegeri, iar toate conflictele se desprind. Cu și când santajul, calomniile, traficul de influență *nu ar fi existat*, protagonistă își revine *corpul normal al rătăcirii*. În mijlocul mulțimii extaziate, Zăbăria Ciabărenescu *elogiază* calitățile prefectului, ale președintelui partidului, dar mai ales ale Zăbăria Trahanache, iar protagonistă și prefectul privesc cu superioritate cum *știclele lor rămân* la adăpost.

- particularități de conturarea ale personajului.

Un prim element de structură semnificativă conturării personajului este reprezentat de *mijloacele de caracterizare*, atât directe, cât și indirecte. Pe de o parte, Brintanda își numește superiora „*soara fată*”, redând admirația pe care o poartă. De asemenea, Zăbăria Trahanache o consideră exersare de „*ambicioasă*”, imitând-o



în momentele tensionate să fie „bărbată”. Doamnei de adevărat el încearcă să îi protejeze vulnerabilitatea, imitându-l pe amantul nativ sale să îi ofere companie „Întruie să stai în Iașii, îi este urât singură”. Pe de altă parte, adevărata natură a lui Zoră reiese indirect din ~~ceea discrepă~~ *discrepanța* dintre aparență și esență, dintre adevăr și minciună. Acest contrast este sugerat chiar de *numele ei*, specific mahalalei, anume familiilor înalte și bărbătoare. Alintul „Iașica” este un ironie și accentuează ipocrizia personajului.

Un alt element de structură îl constituie tehnica *quiproquo-ului* (*confuziei*). Mai precis, Zoră este atât de artificială încât măștile sale se pot schimbă în voie, ea fiind lipsită de o *identitate stabilă*.

*Lista cu personaje* combină o ironie vădită la adresa Zoră prezentată ca fiind „robia celui de mai rău”. Ea ar putea fi consorta lui Iordanache, iarăși îi poartă numele, dar și a lui Șipătescu, primul menționat în listă. Această confuzie este *reiterată* adată cu apariția lui *Dandanașchi* care îi înmurmură morav pe Zăbăria Iordanache cu Ștefan Șipătescu. Această tehnică este completată de cea a bulgărelii de zăpădă, conflictul dramatic privind pe mărșălașii a instanței feminine încearcă să gestioneze atât vize interioare, cât și pe cea exterioară, de ordin politic. Cele două tehnici conturează profilul unei instanțe feminine puternice, capabile să gestioneze un echilibru care să conducă în favoarea ei și care să îi permită să normone și „dormă bună” și cinstită în fața societății,